WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle 20.10.2021

Asia: WWF:n lausunto ehdotuksesta EU:n asetukseksi hiilirajamekanismista (CBAM)

Viite: U 57/2021 vp

WWF Suomi kiittää mahdollisuudesta kommentoida Valtioneuvoston kirjelmää (muistio EU/2021/0794) ja lausuu mielipiteenään seuraavaa:

Valtioneuvoston mielestä oikein toteutettuna hiilirajamekanismi mahdollistaa hiilen hinnan läpäisyn markkinoille ja luo siten edellytyksiä teollisuuden hiilineutraaliuteen vaadittavien teknologioiden käyttöönotolle globaaleilla markkinoilla. WWF yhtyy tähän arvioon ja pitää komission ehdotusta hyvin kannatettavana.

WWF arvioi, että hiilirajamekanismin käyttöönotto olisi Suomen kokonaisedun mukaista, sillä Suomen teollisen tuotannon ominaispäästöt ovat maailman keskiarvoa pienemmät. WWF rohkaiseekin Suomea edistämään aktiivisesti päätöksentekoa Neuvostossa. Hiilirajamekanismin tekninen toteutus on kuitenkin haastava ja muun muassa tuotteisiin ”sisältyvien” päästöjen laskentaan liittyy vielä useita avoimia kysymyksiä. Tätä taustaa vasten on ymmärrettävää, että monien yksityiskohtien osalta Suomen kanta on vielä jätetty määrittelemättä tarkemmin.

Ensimmäinen vaiheen hyödykkeet

Alkuvaiheessa mekanismi koskisi viittä sektoria: sementti, teräs ja rauta, alumiini, lannoitteet, sähkö. Kyseisten hyödykkeiden tuotanto aiheuttaa merkittäviä kasvihuonekaasupäästöjä ja WWF pitää ehdotettua listaa hyvin perusteltuna.

Suomi kuuluu niihin EU-maihin, joilla on suora sähkönsiirtoyhteys ulkopuoliseen maahan. Suomen ja Venäjän välinen sähkönsiirtokapasiteetti on huomattava, mutta nettosähköntuotanto Venäjältä on kuitenkin ollut selvässä laskussa viime vuosina. Suomen kannattaa aktiivisesti osallistua sähköntuontia koskevan sääntelyn jatkovalmisteluun.

Käyttöönoton aikataulu

Komission ehdotuksen mukaan hiilirajamekanismin ensimmäisessä vaiheessa 2023–2025 ei vielä kerättäisi ollenkaan maksua. Sen jälkeen alkaisi peräti kymmenen vuoden ylimenokausi, jolloin maksut asteittain nousisivat. WWF pitää tätä aikataulua aivan liian hitaana. Hiilirajamekanismin tulisi olla täydessä käytössä ehdotukseen sisältyvän viiden hyödykekategorian osalta viimeistään vuonna 2030. WWF Suomen mielestä on hyvä, että myös valtioneuvosto pitää komission aikatauluehdotusta hyvin hitaana ja että Suomi esittää hiilirajamekanismin nopeampaa käyttöönottoa sementin osalta.

Päästöoikeuksien ilmaisjako

WWF Suomi pitää ongelmallisena Valtioneuvoston kantaa, jonka mukaan hiilirajamekanismin käyttöönoton edellytys olisi, että se ehkäisisi hiilivuotoa paremmin kuin nykyinen päästöoikeuksien ilmaisjako. Ensinnäkin tätä on lähes mahdotonta arvioida etukäteen. Toiseksi on useita syitä, miksi päästöoikeuksien ilmaisjaosta tulisi luopua. Päästöoikeuksien ilmaisjako on ilmiselvästi ristiriidassa Saastuttaja maksaa-periaatteen kanssa ja heikentää merkittävästi päästökaupan ohjausvaikutusta. WWF Suomi pitää perustellumpana komission tarkastelua, jonka mukaan hiilirajamekanismi on ilmaisjakoa yhteensopivampi EU:n ilmastokunnianhimon noston kanssa.

Lisää tietoa

WWF Suomi on osallistunut WWF verkoston Euroopan toimiston (EPO) kannanmuodostukseen EU:n valmiuspakettiin kuuluvista lainsäädäntöehdotuksista. Myös hiilirajamekanismista löytyy yksityiskohtaista analyysia EPO:n nettisivuilta www.wwf.eu.

Kunnioittavasti,

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen Rahasto, sr

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja

Bernt Nordman
Ilmastovastaava